నాకు 'తృప్తి' అని చక్కటి పేరుంది

కల్పవల్లి

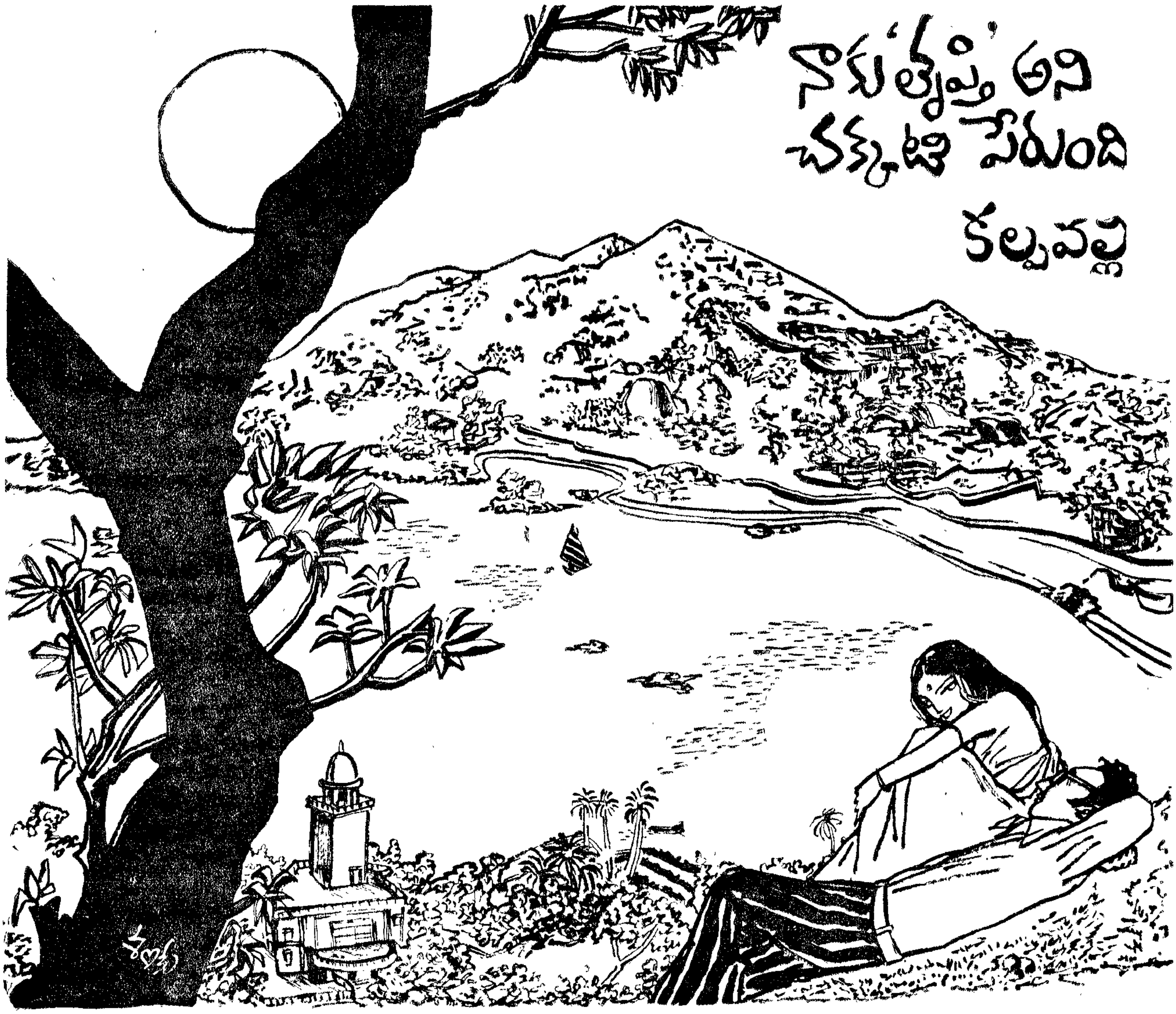

రైలుకి సిగ్నలివ్వ లేదేమో, చిన్నస్టేషనులో ఆగింది. తెల్లవారుతున్నది. అరవింద కదిలితే దుప్పటి సరిచేసేను. సునీల్ కూడా నిద్ర పోతున్నాడు. ఫస్ట్‌క్లాసు కూపేలోని నాలుగో బెర్త్ వైపు చూసాను. ప్రవీణ్ కోసం రిజర్వు చేయించినది. ఆఖరిక్షణంలో టిక్కెట్టు కేన్సిలు చెయ్యడం వలన ఖాళీగా ఉంది.

ఆ పేరిసులో మీటింగు యిప్పుడే ఉండాలా? పేరిసు...అందమైన నగరం... కాని ప్రవీణ్‌కి పేరిస్సైనా, రోమైనా, హైదరాబాద్దైనా, ఢిల్లీ అయినా ఒక్కటే ... పని ... పని ... ఎప్పుడూ పని ... పన్నెండేళ్ళై ఒక్కటే మాట వింటున్నాను. అసలు మరి ఎక్స్‌పోర్ట్స్ విండ్ ఇంపోర్ట్స్ కంపెనీకి యజమానంటే మాటలా? నాన్నగారు పోవడంతో ఏకైక సంతానమైన నాకు సంక్రమించిన ఆస్తి వ్యవహారాలు చూడటంతో మరీ బిజీ అయి పోయాడు. మారు మూలున్న మౌంట్ అబూకి పని వెంట రాదనుకుంటే ముందే ...వింత వద్దనుకున్నా, బయలుదేరి, వేగం అందుకుంటున్న బండితో పోటీ పడతానంది మనస్సు.

నాన్నగారు పోయిన తరువాత యిల్లు కదలని నాకు ఈ ప్రయాణంతో ప్రాణం లేచి వచ్చింది. ఆర్టంటే ప్రాణాలు ఇంట రెమ్ముండేది నాన్నగారికి. కళ మీదుండె ప్రత్యేకాభిమానమే ఆయన చేత ఏంటిక్స్, మినియేచర్స్ వగైరాల ఎక్స్‌పోర్టు వ్యాపారం పెట్టించింది. నాకు ఆయన ఆస్తి పాస్తులతో పాటు ఆర్టిస్టిక్ టేస్టు కూడా వారసత్వంలో వచ్చింది. గొప్ప గొప్ప కళాకృతుల మోడల్స్‌ని సేకరించడానికి వెళ్ళినప్పుడు నన్ను తనతో తీసికెళ్ళే వారు.

ఇప్పుడు కూడా కళాకృతుల ఎగుమతి వ్యాపారం, విదేశాల నుండి తెప్పించడం వగైరాలు ప్రవీణ్ చేతుల మీదుగా జరుగుతున్నాది కాని అతను నాన్నగారిలాగ ప్రత్యేకాసక్తి చూపటం లేదు. అసలు ప్రవీణ్‌కి ఆర్టుకి చుక్కెదురు... లేకపోతే హనీమూన్ వెళ్ళినప్పుడు ప్రకృతి సంపద కాలవాలమైన కాశ్మీరు లోయలో హైదరాబాదు నుండి వచ్చే ట్రంకాల్ కోసం ఎదురు చూస్తాడా? అక్కడికీ ముచ్చటపడి అతనితో రెండు

చూడ్డానికి వెళ్తే హోటలు రూము, ఒకటి రెండు పార్టీలే ప్రాప్తమైనాయి. అక్కడికీ పట్టు విడవని విక్రమార్కుడిలాగ ఈ వేసవికాలం మౌంట్ ఆబూలో గడుపు దామని బయలు దేరించేను. ఏ కళనున్నాడో 'పనే' అని తన క్లయింటు, స్నేహితుడైన మిస్టర్ షా ద్వారా అన్ని ఏర్పాటు చేయించాడు. కాని తీరా ప్రయాణం వేళకి అతన్ని పని భేతాళుడి లాగ పట్టుకొని వదలేదు. ఢిల్లీ వెళ్ళి ప్రవీణ్ కూడా ప్లేన్ తీసికోవాలి కనుక హైదరాబాదు నుండి కలిసే వచ్చేము. మమ్మల్ని అహమ్మదాబాదు మెయిలు ఎక్కించి...

ఈ ఒక్కసారి ఆ మీటింగుని పోస్టు పోను చేసుకొంటే... 'ప్రవీణ్ ఎంటర్-ప్రైజర్స్' నా కోసం కొన్నాళ్లు నడవకపోతే నష్టమేమిటి? నష్టమే మరి... దానికేగా ఘనస్వాగతం... ఊరుకాని ఊరు వెళ్ళనంటే బలవంతాన పంపించేశాడు, పని తొందరగా పూర్తి చేసికొని అక్కడికే తిన్నగా వస్తానని. అతను వస్తాడని... హుం... నమ్మకమేమో... ఆ మిస్టర్ షా ఎలాంటివాడో... ఏ యిబ్బంది కలుగకుండా చూస్తాడని చెప్పాడు

* * *

ఆబూ రోడ్ స్టేషనుకి షా దంపతులు వచ్చారు రైలు లేటవడంతో కొండమీదికి చేరి రెస్టు హవుసులో సామాను పెట్టించి వాళ్లింటికెళ్ళేసరికి డిన్నరు వేళైంది. షా వాళ్ళది పాలరాతి వ్యాపారం. ఆబూ రోడ్‌లో 'మార్బుల్ ఫాక్టరీ' మౌంట్ ఆబూలో బొమ్మల దుకాణం. చుట్టుపక్కల ఊర్లలో షాపులు ఉన్నాయిట.

రాత్రి డైనింగ్ టేబిల్ దగ్గిర మేము కాక విజయ్‌కుమారని మరొకతనున్నాడు. అతను ఢిల్లీలో ఆర్కియలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియాలో పనిజేస్తున్నాడుట. పరిచయ వాక్యాలయ్యాక మౌనంగా భోజనం చెయ్యసాగాడు. నేను ప్లేటులోనివి కెలుకుతూ మిస్టర్ షా చెప్తున్నవి వింటున్నాను.

"మీకిక్కడి ప్రదేశాలు చూపించడానికి నాకు వీలవుతుందో, లేదో... పని ఒత్తిడి కొంచెం ఎక్కువగా ఉంది. విజయ్, నువ్వు మిసెస్ ప్రవీణ్‌ని తీసికెళ్ళకూడదూ?"

"మీ అందరికీ కష్టమెందుకు? ప్రవీణ్ వచ్చాక..." ఆ మనిషి జవాబివ్వకుండా అన్నాను.

"మిస్టర్ ప్రవీణ్ మీకన్నీ చూపించి, ఎంటర్‌టెయిన్ చెయ్యవలసిన బాధ్యత నా కప్పజెప్పేడు ఇంక విజయ్‌ని కష్టపెట్టడ మెందుకంటారా? మీ కోసం అతను వేరే కష్టపడక్కరలేదు, తన పనిమీద అతనెలాగా వెళ్తాడు. అన్నట్టు చెప్పలేదు కదూ, విజయ్ 'జైన్ మందిర్స్' మీద రిసర్చి చేస్తున్నాడు."

"ఇట్ ఈజ్ ఎ ప్లెజర్ టు టేక్ యూ అరౌండ్, మిసెస్ ప్రవీణ్" ఆర్కియాల-జిస్టు చాలా నెమ్మదిగా అన్నాడు

"విజయ్ మీకు వివరంగా చక్కగా చూపిస్తాడు. అతని కిక్కడి ప్రతిరాయి, ప్రతీ శిల్పం గురించి క్షుణ్ణంగా తెలుసును. పైగా అతనికి మీ భాష కూడా వచ్చును."

"మీరు తెలుగువారా?" ఆశ్చర్యంగా అడిగేను ఎదుటి వ్యక్తిని.

"కాదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉండటం వలన..."

"ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎక్కడున్నారు? ఇంత స్వచ్ఛమైన తెలుగు మాట్లాడుతున్నారంటే చాల రోజులే ఉండి వుంటారు."

"విశాఖపట్నంలో స్కూలు ఫైనలు వరకు చదువుకొన్నాను." నా ప్రశ్నకి జవాబు తప్ప ఒక్క మాట కూడా ఎక్కువ చెప్పలేదు.

"మీరు మాకు అర్థం కాకుండా మాట్లాడుకుంటుంటే..."

"ఐ యామ్ సారి," అతను మిస్టర్ షా మాటలని మధ్యలోనే అందుకున్నాడు.

"ఇంత దూరంలో తెలుగు మాట్లాడే వారు కలియగానే...," నేను సంజాయిషీ యిస్తున్నట్టన్నాను.

"రాజస్థాన్‌లో తెలుగు మాట్లాడే వారే కాదు. ఏ భాషంటే ఆ భాష మాట్లాడే వారు కలుస్తారు. ఇక్కడ వాళ్ళ దేశంలో..." అంటూ మార్వాడీ, గుజరాతీ బిజినెస్ వాళ్ళ గురించి తరువాత విజయ్ గురించి చెప్పేడు.

తాత ముత్తాతల కాలం నుండి వాళ్ళది బట్టల వ్యాపారం. స్వంత ఊరైన జయపూరులో పెద్దకొడుకుని పెట్టి, అతని తండ్రి విశాఖపట్నంలోని దుకాణంని తను చూసేవాడు తండ్రి పోయిన తరువాత ఇతని వంతు కొచ్చిన ఆ షాపు అమ్మేసి, తల్లి, అన్నయ్య ఆ డబ్బుతో వ్యాపారం పెట్టమని ఎంత చెప్పినా వినకుండా చదువులో పడ్డాడు 'జైన్ మందిర్స్' స్టడీ స్వంత యింటరెస్టుతో చేస్తున్నాడు కాబట్టి డిపార్టుమెంటు వాళ్ళ సదుపాయలెక్కువ వాడుకోడు. అతని బస కేర్పాటు కూడా మేమున్న రెస్ట్‌హవుసులోనే మిస్టర్ షా చేయించేడు. వాళ్ళిద్దరూ జయపూరు కాలేజిలో కలిసి చదువుకున్నారుట.

* * *

రెస్టుహవుస్, బాల్కనీలో నిలబడితే ఎదురుగా 'నక్కీలేక్' మూడు కొండలు

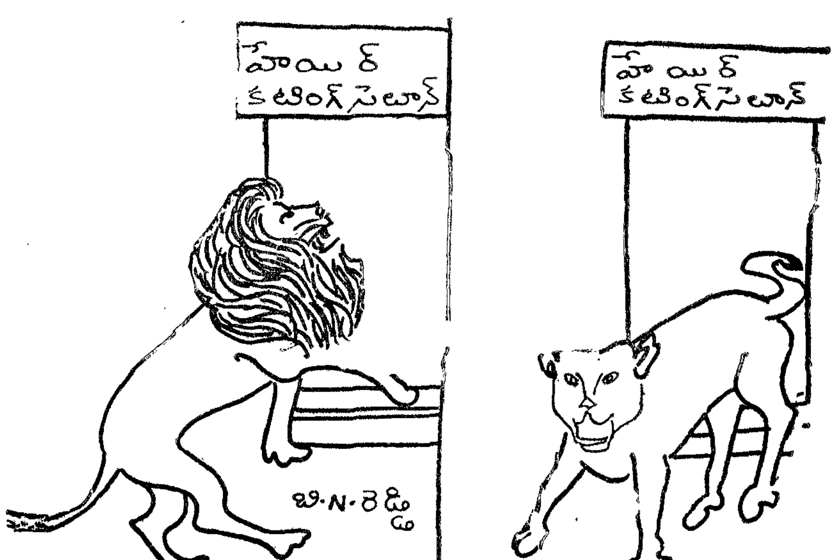

కనిపిస్తాయి. దూరంగా కొండమీదున్న పెద్ద రాయిని 'టాడ్ రాక్' అంటారు. అరావళి పర్వతాలలో యింత రమ్యమైన ప్రదేశముందని చూసి దీనికి ప్రాముఖ్యత నిచ్చిందిన టాడ్ అన్న ఇంగ్లీష్ హిస్టోరియన్ని తలుచుకొంటూ లేక దగ్గరున్న పార్కులో కొద్దిసేపు జనాన్ని చూస్తున్నాను. పిల్లలు హార్స్ రైడింగ్ చేస్తూ రెస్ట్‌హౌసుతో చిన్న చిన్న పనులు చేసుకుంటూ పొట్ట పోషించుకుంటున్న వాళ్ళని రోజూ తీసికెళ్తారు.

ప్రవీణ్ వచ్చిందే... అందరి లాగ ... హుం... ప్రవీణ్ ... పదిహేను రోజులకి ఒక్క 'ఓవర్‌నైట్' ఉత్తరం వచ్చింది. పేరిస్ నుండి యింకెక్కడికో వెళ్ళవలసి వచ్చింది, పదిరోజుల దాక రానట్లు, మరో సారి క్షమించు. క్షమించాలట మరోసారి... ఇది ఎన్నోసారో...

అసలే మనసు బాగులేకపోతే పొద్దున్నే షా వాళ్ళింటి నుండి కబురు, 'డ్రైవరు సెలవు పెట్టడంగా, రోజంతా వాళ్ళింట్లో గడపవలసింది.' నాకు వెళ్ళాలని లేదు. కాని తప్పదు. మొదటి రోజు తరువాత మళ్ళీ వాళ్ళింటికి వెళ్ళలేదు. రోజూ డ్రైవరుతో కారు పంపిస్తున్నారు. కారు లేకపోయినంత మాత్రాన టైము గడవక పోతుందా? షాపింగ్ చేయొచ్చును, పిక్చర్ చూడొచ్చును, బోటింగ్ చెయ్యొచ్చును, వచ్చేపోయే జనాన్ని చూస్తూ కబుర్లాడుకోవచ్చును... కాని ఎవరితో?

నా కెవరు కంపెనీ యిస్తారు? మిస్టర్ విజయ్‌కుమార్... అప్రయత్నంగా మనస్సుకి తట్టిన పేరుతో పాటు అతని గంభీర రూపం కళ్ళముందు కొచ్చింది. పదిహేను రోజులై కలిసి తిరుగుతున్నా మొదటి రోజు లాగే ముభావంగా మాట్లాడుతాడు. 'వైట్ సిల్వర్' లాంటిదాని కష్టమున్నట్లనిపించదు- ఇంక ఊరికే నాతో కబుర్లాడటానికొస్తాడా? ఇప్పటికే టైము వేస్ట్ చేస్తున్నాడని బాధ పడుతున్నాడేమో... ఎందుకో అలాంటి మనిషి అనిపించడు. లేకపోతే ఒకటి రెండు రోజుల్లో మాకన్నీ చూపించి తన పని చూసుకొందును... ఆ మందిరాలు ఎంత చక్కగా వివరిస్తాడు...నే నడిగే ప్రశ్నలకి ఎంత ఆసక్తిగా జవాబులు చెప్తాడు... ఆ గొంతుకలోని ప్రత్యేకత

నాకు 'తృప్తి' అని చక్కటి పేరుంది

ఎంత నవ్వాకట్టుకొని... రెస్ట్ హౌస్ వెనుకున్న రఘునాథ్ టెంపుల్ గంటలు వినిపించేసరికి ఆలోచనల నుండి తేరుకొని లోపలి కెళ్ళేను.

సాయంత్రం టీ తాగుతూ మిస్టర్ షా అడిగేడు. "ఇక్కడివన్నీ విజయ్ చూపించేడా, మిసెస్ ప్రవీణ్?"

"రెండు మూడు రోజులై మబ్బుగా ఉండటంతో 'సన్ సెట్ పాయింట్'కి వెళ్ళడమవలేదు తక్కిన చోట్లన్నీ చూడటమైంది. ఇవాళ వెదర్ బాగుంది, కాని ."

ఎడారి

విజృంభిస్తున్న అగ్ని కత్తెరలు
వేసేసిన తలుపులూ తెరలూ
మిట్ట మధ్యాహ్నం
చెట్టుంటూ కనపడదు చుట్టుపక్కల —
పారుతున్న లావాలా
పరుచుకు పోయిన తారురోడ్డు
మరుగుతున్నాది తళ తళలాడుతూ
చెరుగుతున్నాది చంద్రవివ్యలు !
నాలిక వేళ్ళాడేసుకొని గోడవారనుంచి
నావేపే చూస్తున్న నల్లకుక్క
చెవులు రిక్కించి పరిగెత్తి అందుకుంది
ఎవరో విసిరేసిన ఎంగిలాకు ముక్క !
ఆవిరులుకక్కుతూ అవలిస్తోంది నగరం
అంతా శూన్యం - ఎడారిలాగే ఉంది!

— వజ్ఝల కాళిదాసు.

"కారు ఫ్రీగా వే ఉంది, కాని నాకు తీసికెళ్ళడానికి వీలవదు." మిస్టర్ షా ఆలోచిస్తూ తిరిగి అన్నాడు, "విజయ్, పోనీ నువ్వు కారు డ్రైవు చెయ్యకూడదూ? మీరు 'భాభీ'ని కూడా..."

"నాకేం అభ్యంతరం లేదు. భాభీ త్వరగా తయారవుతే..."

"విజయ్, నాకు చాల పనుంది. ప్లీజ్ ఎక్స్‌క్యూజ్ మి, మిసెస్ ప్రవీణ్," మిసెస్ షా రానవగానే వెళ్ళాలనిపించలేదు కాని అతను నొచ్చుకుంటాడేమోనని బయలుదేరేను.

కారుని కొండలకి లోయలకి మధ్య జాగ్రత్తగా నడిపిస్తున్నాడు. అతని పక్కన కూర్చున్న నేను ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని తనివి తీరా ఆస్వాదిస్తున్నాను. సునీల్, అరవింద షా వాళ్ళింట్లో ఉండిపోయారు, వాళ్ళ పిల్లలతో ఆడుకుంటామని

"అరె, అరె ఎంత బాగున్నాయో" స్వగతం కొంచెం గట్టిగా వచ్చింది.

"ఏమిటి ?" అన్నాడు కారు స్లో చేస్తూ.

అతని దృష్టిని మళ్ళించి నందుకు నొచ్చుకుంటూ గుత్తులు, గుత్తులుగా పూసిన తెల్లటి పువ్వుల్ని చూపించాను

"ఆవా, అడవి జాజులు, మిసెస్ ప్రవీణ్ చూస్తారా ?" అంటూ కారు పార్కు చేసి తనలో తనేదో అనుకొంటూ దిగేడు.

"ఏమిటంటున్నారు ?" అన్నాను నేను కూడా దిగుతూ.

"ఒక గొప్ప 'షాయర్' అన్నాడు. 'హజారోం సాల్ నర్గిస్ అపనీ బేనూరీ పర్ రోతీ హై, తో బడీ ముష్కిల్ సే హోతా హై చమన్‌మె దీదావర్ పైదా' అంటే నర్గిస్ పువ్వు ఏళ్ళ కొద్దీ తన అందం చూసేవాడు లేడని బాధపడితే దానిని మెచ్చుకొనేవాడు పుడతాడట. ఆ కవి మాటలను మిసెస్ ప్రవీణ్ మీరు అక్షరాలా..." అంటూ అందిన పూల గుత్తులు కోసి తెచ్చాడు.

"కాలు కింద పెట్టక్కరలేని యింట్లో పుట్టి, ఏ పువ్వు కావలిస్తే అది ప్రపంచంలో ఎక్కడి నుండైనా కోరిన వెంటనే తెప్పించ గల మిస్టర్ ప్రవీణ్‌కి భార్యయైన మీరు..." వైల్డర్‌నెస్‌తో ప్రేమ ..ఎక్కడా పొత్తు కుదరటంలేదు, మిసెస్ ప్రవీణ్" అన్నాడు పువ్వుల్ని నాకిస్తూ.

అతని కామెంటుకి ఆశ్చర్యపోయి చూసాను. ఇన్ని మాటలెప్పుడూ అతను శిల్పసౌందర్యాన్ని వర్ణించి నప్పుడు తప్పితే నాతో మాట్లాడలేదు. నేను జవాబివ్వకుండా పువ్వుల్ని చూస్తుంటే సిగరెట్ వెలిగించి తిరిగి అన్నాడు.

"కాటేజి ఇంపోరియమ్స్" 'ఏంటిక్ కార్నర్'లలో కొన్న వస్తువులు డ్రాయింగ్ రూములో పెట్టి సంతోషించే ఈ రోజుల్లో ఈ మారుమూల శిథిలాల్లో అందాలు వెతుక్కుంటూ వచ్చిన మిమ్మల్ని చూస్తే ఆశ్చర్యమేస్తున్నది, మిసెస్ ప్రవీణ్."

"శిథిలాల్లో అందాలని మీరు గుర్తు

కొన్నారా మిస్టర్ కుమార్? నా రాక వలన మీకేమైనా వష్టమొచ్చిందా?" నా మాటలు కోపంగా వచ్చాయేమో అతను చిరునవ్వు నవ్వుతూ అన్నాడు.

"అయామ్ సారీ మిసెస్ ప్రవీణ్, నేనా ఉద్దేశంతో అనలేదు" అంటూ కారు తలుపు తీసాడు. నేను కూర్చున్నాక, స్టీరింగ్ దగ్గర కూర్చుంటూ మెల్లిగా అన్నాడు, "మీరు రావడం నా అదృష్టమని భావిస్తున్నాను, మిసెస్ ప్రవీణ్"

"మిసెస్ ప్రవీణ్, మిసెస్ ప్రవీణ్, నాకు 'తృప్తి' అని చక్కటి పేరుంది" అనుకోకుండా నా నోటంట వచ్చింది. కారు స్టార్టు చేస్తున్న అతనొక్కసారి నన్ను చూసాడు

"జీవితంలో ఏ విజయం పొందక పోయినా 'విజయ్' అనబడే ఈ మనిషిని మీరు 'విజయ్' అని పిలిచినప్పుడు." అంటూ కారు నడిపించేడు.

మిగిలిన దారంతా మా మధ్య మాటలు ఎక్కువ జరుగలేదు. అతని జీవితం సుఖమయం కాదని నేను చూచాయగా గ్రహించినా అతనెప్పుడూ జీవితంలో ఓడిపోయానని యింత స్పష్టమైన మాటల్లో అనలేదు. అసలతను తన నిజ జీవితం గురించి చాల తక్కువ చెప్పేడు. అతని భార్యకి పుట్టింటి అత్తింటి తరపు వాళ్ళందరి కన్నా తక్కువ ఆదాయాన్నిచ్చే అతని ఉద్యోగమంటే విలక్తి. బంధువులతో సమానంగా స్టేటస్ మెయిన్టెయిన్ చెయ్యడానికి జీతంరాళ్ళు సరిపోక, అతని వాటా అప్పు తిరిగి పోతున్నదని సాధిస్తుందని, అతని పిల్లలకి కూడా అతని ప్రియాతి ప్రియమైన శిల్పాన్వేషణంటే నిరసనని వచ్చిన కొత్తల్లో అనాలోచితంగా నేనడిగిన ప్రశ్నకి చెప్పేడు. ఆ రోజు...

దిలవాడా టెంపుల్ శిల్పకళ మీద తన అభిప్రాయాలు ఉత్సాహంగా చెప్తున్నాడు, "ఈ మారుమూల కొండమీద యింత చక్కగా పాలరాతిని మలచిన చిత్రకారులు.. ఈ స్తంభంమీద లత, పువ్వులు... దీనిని శిల్పకళనే కన్న సమకాలీన..."

నా దృష్టి పాలరాతి శిల్పాల నుండి అతని మీదకి మళ్ళింది. ఒడ్డు, పొడుగు, మంచి రంగు, ప్రవీణ్ వయస్సే ఉంటుంది. ఆ కళ్ళజోడు, మీసం కట్టు, కొద్దిగా నెరసిన జుట్టు— అతని స్కాలర్ పని బింబిస్తున్నాయా లేక సినిమాల్లో హీరోని నడివయస్కుడిగా చెయ్యడానికి పెట్టినట్టు ఆర్టిఫిషియల్‌గా ఉన్నాయా? ఏదేమైనా ఆకర్షణీయంగా, హుందాగా ఉన్నాడు, ప్రవీణ్‌లాగే. ప్రవీణ్ వస్తుంటే... ఇదే ప్రవీణ్ అయితే.. అతను చెప్తూ నేను వింటూ..

"ఏమిటలా చూస్తున్నారు?" అతని ప్రశ్నకి త్రుళ్ళి పడ్డాను.

"జీవంలేని శిల్పాలకి మాటలతో ప్రాణం పోస్తుంటే ... అన్నట్టు మీ భార్యెందుకు రాలేదు?" తత్తరపాటుని సర్దుకుంటూ అన్నాను.

అతని ఉత్సాహమంతా ఒక్కసారి చప్పబడి పోయింది. మొహంమీద విచారరేఖ తళుక్కుమని మాయమైనా నా కంట బడింది.

"మా ఆవిడా? శిల్పాల మధ్య నేను

వయోపరిమితి లేదు !

చాలా తక్కువ జీతం !

GOLDEN OPPORTUNITY!

కాలేజీ హాజరు అవసరములేదు!

చక్కని ఫలితములు !

తరగతులు 21-6-'79 న ప్రారంభింపబడును.

1. ఎమ్. బి ఏ., ఎమ్. బి. ఎస్., ఏ. ఎమ్. ఐ. బి. ఎమ్., బి.యల్ మరియు పిహెచ్.డి
(ఏ పట్టభద్రుడైనను అర్హుడు)
2. మైనూర్ బి ఏ. బి.కామ్ మరియు ఎం.ఏ.
(గత పాఠశాల లేక కళాశాల చదువు అవసరములేదు.)
3. కామ్. యూనివర్శిటి – ఇంటర్, డి.కామ్., బి.కామ్, బి.కామ్ (ఆనర్సు) మరియు ఎమ్.కామ్,
(ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి., కేరళ ఇంప్రూవ్‌మెంటు ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి., మెట్రిక్, ఎస్ ఎస్. సి., హెచ్.ఎస్.సి., ప్రి. యు. సి. ఉత్తీర్ణులైనను కాకపోయినను అర్హులే.)
4. ఆగ్రా బి.ఏ. మరియు బి.కామ్. (రెండు దఫాలుగా)
5. అకౌంటెంట్లు మరియు ఆడిటర్సు, బి ఇడి. మరియు యమ్ ఇడి., (ఏ పట్టభద్రుడైనను అర్హుడు.)
6. ఇంటర్ ఆర్ట్స్, కామర్స మరియు పి.యు సి.
(ఎస్.ఎస్.ఎల్.సి., ఎస్ ఎస్.సి., హెచ్.ఎస్.ఎ.లో ఉత్తీర్ణులు అర్హులు)
7. ఢిల్లీ, మద్రాసు మరియు మధుర మెట్రిక్
(గత పాఠశాల చదువు అవసరములేదు)
8. హోమియోపతి,
9. అకౌంటన్సి
10. ప్రీ మెట్రిక్,
11. సర్వీసు కమీషన్.

★ సమర్థవంతమైన కరెస్పాండెన్స్ కోర్సులు ★ గ్యారంటీ సర్టిఫికేటు ఇవ్వబడును ★ ప్రపంచంలో ప్రఖ్యాతి వహించిన సమర్థవంతమైన సంస్థ!
★ ఐ ఎ ఇ.. ఐ బి ఎ ఎం మరియు కామ్ యూనివర్శిటీచే గుర్తింపబడి అనుబంధింపబడినది

పూర్తివివరములకు దయచేసి రు. 2/-లు మనియార్డరులో దరఖాస్తు చేసుకోవండి :

SRI MURUGAN TUTORIAL INSTITUTE

(Estd. 21—3—1952 ★ Govt. Regd No 3072)

H. O. RISHIVANDIYAM - 606 205, S. A. Dt., TAMILNADU

బ్రాంచీలు :– సిలోన్, మలేషియా, దక్షిణాఫ్రికా, మారిషస్, ఇండొనేసియా, మద్రాసు, సేలం, బొంబాయి, ఢిల్లీ, కలకత్తా, మరియు లండన్

SCIENCE has Solved the PROBLEMS
STOP GREY HAIR చిన్నవారుగా అగుపించండి. మీరు చిన్న వారైనట్లేమీకు అనిపిస్తుంది. **(Feel)**
Unobtainable anywhere else in the world. సంవత్సరాలుగా జరిపిన పరిశోధన ఫలితమైన బాల్ కాలా తేల్ **BAL KALA TEL New Brilliantine Hair Colour** అద్భుతముగ తెల్లజుట్టును శాశ్వతంగా వేళ్ళనుంచి నల్లబడ్డట్టు చేస్తుంది వెల బుడ్డి 1 కి **8/-only by M. O Advance** 3 బుడ్లు **Rs. 12/- by Money order Advance.**
M/s. UNITED COMMERCIAL COY
Beat No. 32, Ambala Cantt. 133001(N.I)
Correspond in English (AMW/6/79)

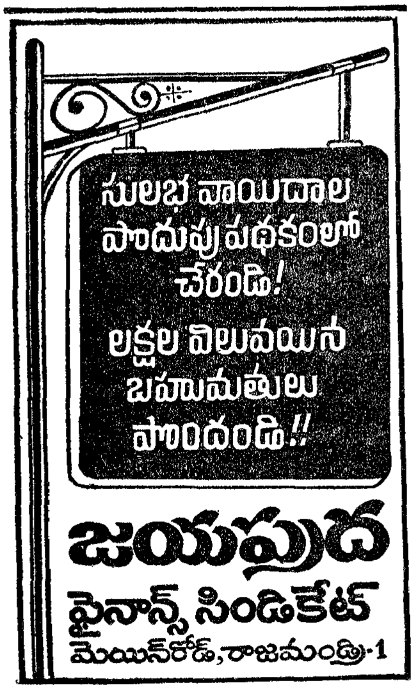

నాకు 'తృప్తి' అని చక్కటి పేరుంది

కూడా రాయినైపోయావని, పిల్లలకి కూడా ఈ జబ్బు పట్టుకుంటే..."

"పిల్లలా?" అతని పిల్లలున్నారనీ నాకు తెలియదు.

"పిల్లలే...నాకు ముగ్గురు పిల్లలున్నారని చెప్పలేదు కదూ మీ వాడంత అమ్మాయి, యిద్దరబ్బాయిలు," అంటూ తన ఫేమిలీ గురించి క్లుప్తంగా చెప్పేడు.

అవేళ నేను పెద్ద పట్టించుకోలేదు గాని యిప్పుడు తలుచుకుంటే ... అతని గంభీర ముద్ర వెనక తళుక్కుమన్న విచార రేఖ ... అతని జవాబు లోని నిర్లిప్తత ... తరువాత మెకానికల్‌గా వచ్చిన వర్ణన...సిగిరెట్టుమీద సిగిరెట్టు, అప్రయత్నంగా అతన్ని చూశాను. సిగిరెట్టు యిప్పుడూ అతని పెదవుల మధ్య ఉంది. 'జీవితంలో ఏ విజయం పొందక పోయినా' తన బాధని పొగగా గాలిలో కొదలడానికా ఆ అఖండాగ్ని ?

అతను నన్ను గురించి ఏమనుకుంటున్నాడు ? కారు స్టార్టు చేసే ముందు ఆ చూపు... 'మొదటి పేరుతో పిలుచుకొనేటంత సన్నిహితులమా ?' అని ఆశ్చర్య పడ్డాడా? నేనేమి అనకుండా ఉండవలసింది. కాని మిసెస్ ప్రవీణ్ అని మాటి మాటికంటూంటే ప్రవీణ్ రాని లోటుని ఎత్తి చూపినట్టయి ఉక్రోషం వచ్చింది.

తిరుగు ప్రయాణంలో ఊరి దరిదాపుల కొచ్చేక కారుని స్లో చేసి, అయిపోయిన సిగిరెట్టు ముక్కతో కొత్త దాన్ని వెలిగించి అన్నాడు, "నేను రావక్ పూరు పైన ముంది రాల స్టడీ చెయ్యాలని కెళ్ళామనుకుంటున్నాను. మీకు రావాలనుంటే కారిమ్మని మిస్టర్ షా నడగొచ్చును. ఉదయపూర్, చిత్తోడ్‌గఢ్, జయపూర్ వగైరా చూడాలనుంటే..."

"ఐ ఉడ్ లవ్ టు అకొంపనీ యూ" నా దీర్ఘ నియాజమ్ని అణచినా అణగలేదు.

* * *

బాల్కనీలో నిలబడి దూది పింజెల్లాంటి మేఘాలతో ఆడుకుంటున్న పున్నమి చంద్రుడిని చూస్తున్నాను. పిల్లలప్పుడే నిద్రపోయారు. రేపు ప్రయాణం ... ప్రవీణ్ రానేలేదు. యూరప్ నుండి వస్తూ ఫోను చేసాడు, 'నాకు రావడానికవదు. బొంబే వస్తే కలిసి వెళ్ళిపోదాము' అతను రాలేదన్న కోపం రాను రాను తగ్గిపోయింది ఇక్కడ రోజులు ఆనందంగానే గడిచాయి, విజయ్ కంపెనీలో . అతని కెలాగుందో? ఫినరిష్‌గా ఉందని షా వాళ్ళింటి డిన్నరుకి రాలేదు. ఒకసారి వెళ్తే ... పైజామా కుర్తాలో పచార్లు చేస్తూ లాన్‌లోనే కనిపించాడు.

"ఫీవరిష్‌గ ఉందని గాలిలో తిరుగుతున్నారేమిటి?"

"నాకేమి లేద, వాళ్ళింటి కెళ్ళా లనిపించక..." అంటూ నావి చూసి తిరిగి అన్నాడు, "అలాగే తిరిగొద్దాము, వస్తావా, తృప్తీ ?"

లేక్ ఒడ్డుగా నడుస్తుంటే ఉన్నట్టుండి అన్నాడు, "నీ చీర చాలా బాగుంది" ఈ మధ్య మా యిద్దరి మధ్య దూరం తగ్గింది. నేనింకా అతనిలాగ ఏకవచన ప్రయోగం చెయ్యకపోయినా అతని వ్యక్తిగత ప్రశంసలనందుకోవడం అలవరచుకున్నాను

"నా చీర బాగుందా లేక మీరు సెలక్టు చేసిన శాలువ బాగుందని ఇండైరెక్టుగా చెప్తున్నారా?" ఏదో ఒకటనాలని అన్నాను.

"నిజం చెప్పాలంటే చీరకి, శాలువకి ఆశ్రయ మిచ్చిన మనిషెక్కువ అందంగా ఉన్నారు."

అతని పొగడ్తకి నా ప్రమేయం లేకుండానే గుండె దడ, రక్త ప్రవాహం తీవ్రమై చెవులు వేడెక్కాయి ఎంత వయసొచ్చినా సిగ్గు పడటం ఆడవాళ్ళకి నేర్పకుండా నచ్చే విద్య తలెల్తి, అతను నన్నే చూస్తున్నాడని కళ్ళు దించుకుంటే చీర కనబడింది. అందమైన చీరే పోయినసారి పుట్టిన రోజుకి కట్టుకున్నాను ఆవేళ తొందరగా వస్తానన్న ప్రవీణ్ రోజులాగే ఆలస్యంగా వచ్చి, భోజనంచేసి పడుకుందుకి తయారవుతూంటే, ఉండబట్టలేక అన్నాను. "ఈ చీర ఎలాగుందండీ?" నన్ను, నా చీరని మార్చి మార్చి చూసి, "నీ పుట్టిన రోజు సెలబ్రేట్ చెయ్యడానికి తొందరగా వస్తానన్నాను కదూ, మరిచే పోయాను. ప్లీజ్, నన్ను క్షమించవూ... బెటర్ లేట్ దేన్ నెవరన్నారు... పోనీ యిప్పుడే..." అంటూ లైటార్పి చేతులు చాచాడు.

(36 వ పేజీ చూడండి)

ధర్మపథం

— బులుసు వేంకటరమణయ్య

పగ ఏర్పడే పద్ధతులు

ప్రాణులకు పరస్పరం విరోధం రెండు రకాలుగా కానవస్తుంది. సహజ విరోధం ఒకటి. కారణం వల్ల కలిగేదిఒకటి. జాతి వైరం సహజంగా కానవస్తుంది. అది సాధారణంగా జ్ఞాన విహీనమైన ప్రాణులకే సంబంధించి ఉంటుంది జ్ఞానం గల మానవులకు పరస్పరంవిరోధం ఉండదు. ఇతరులతో విరోధం పెట్టుకోవాలనే కోరిక ఎవ్వరికీ ఉండదు. పైవారి మైత్రి సంపాదించాలనే కోరికయే ఉండడం సహజం. విరోధం కలిగిందంటే దానికి ప్రబలమైన కారణం ఉంటుంది.

విరోధం కలగడానికి అయిదు కారణాలుంటాయని మహాభారతంలో చెప్పబడింది ఒకరి వేటను మరొకరు ఆక్రమించినందువల్లనూ, దాయాదుల మూలంగనూ, మాటమీద మాట వచ్చినా, ఆడువారి మూలంగానూ,నిష్కారణంగా తనకుఅపకారం జరిగినా— విరోధం కలుగుతుంది. దాని అంతం చూస్తేనేగాని అది శాంతించదు

ఒకరి భూమిని మరొకరు అన్యాయంగా ఆక్రమిస్తే పగ ఏర్పడి దారుణ హత్యలు జరుగుతూ ఉండడం నిత్యం చూస్తూనే ఉన్నాం దాయాదులకు ఆస్తి విషయంలో విరోధం కలగడం వింత కాదు. మనకు కౌరవ పాండవులే ఉదాహరణ. చిలికి చిలికి గాలి వాన అన్నట్టుగా, మొదట చిన్న వాదం ప్రారంభమై – మాటమీద మాట వచ్చి విరోధం కలగడం చూస్తూనే ఉన్నాము.

ఆడవారి మూలంగా విరోధం కలగడానికి రామాయణ భారతాలే ప్రబల నిదర్శనాలు.

నిష్కారణంగా అపకారం కలిగిస్తే, విరోధం కలగక తప్పదు. ప్రత్యపకారం చేసే వరకూ ఆ పగతీరదు. తర్వాతనే మనస్సుకు శాంతి కలుగుతుంది. ఇది పశు, పక్షులలో కూడా కాన వస్తుంది. దీనికి భారతంలో చక్కని ఉదాహరణ ఉన్నది

పూజని అనేపక్షి ఒక రాజుగారి ఇంట్లో ఉండేది. అది దాని పిల్లకు ఆహారంగా పళ్ళు తెచ్చేటప్పుడు —ఆ పిల్లతో వినోదంగా ఆడుకుంటున్న రాజుగారి పిల్లవానికి కూడా అభిమానంతో ఇచ్చేది ఒకప్పుడు ఆ పిల్లవాడు ఆ పక్షిపిల్ల పీక పిసికి చంపివేశాడు. తల్లిపక్షి వచ్చి చూచి తీరని కోపంతో ఆ పిల్లవాని కన్నులు పొడిచివేసి అంధుణ్ణి చేసింది తర్వాత, అది రాజుతో జరిగినది చెప్పి– ఇక తానక్కడ ఉండనని. వెళ్ళిపోతున్నానని తెలియజేసింది.

రాజు 'నీ తప్పు లేదు. చేసిన తప్పునకు నా కుమారునికి తగిన శాస్తి జరిగింది. నేనేమీ అనుకోను. నీవు ఇక్కడనే ఉండవచ్చు' అనిచెప్పినా అదివినలేదు నీకు "నేను అపకారం చేసినందున– నా పై పగ సాధించాలనే కోరిక నీకు ఉండక తప్పదు. నేనిక్కడ ఉండడం, పాము ఉన్న ఇంట్లో ఉన్నట్టే ఉంటుంది. అది నాకు క్షేమం కాదు" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది

పగ వేటి మూలంగా ఏర్పడుతుందో ఇలా తెలుసుకుని వాటి వల్ల అది కలగకుండా జాగ్రత్త పడడం మంచిది

నాకు 'తృప్తి' అని చక్కటి పేరుంది

(18వ పేజీ తరువాయి)

ఇప్పుడు సందర్భాన్ని బట్టి జ్ఞాపకం వచ్చిందిగాని అతని కౌగిలిలో కిమిడి పోయిన నేను కొత్త చీరని ప్రశంసించలేదని మరిచే పోయాను. ఇంత చిన్న విషయానికి బాధ పడటానికి ప్రవీణ్ స్వభావం తెలియదా... ఏడాదా, రెండేళ్ళా... సరిగ్గా పన్నెండేళ్ళు..

పెళ్ళయిన కొత్తల్లో అందరిలాగే నా కట్టూ బొట్టూ నా భర్త మెచ్చుకోవాలని, వేరు వేరు అలంకరణలతో అతన్ని చేరే నాలో కొత్త అందాలని వెతుకుతుంటే పరవశించి పోవాలని, ప్రతిరోజు కొత్తరోజులాగ గడపాలని ఇంకా ఎన్నో ఆశించిన నాకు నిరాశే మిగిలింది. బెడ్‌రూములోనే నాకోసం టైము కేటాయించే ప్రవీణ్ నా కలలు నిజం చేస్తాడనుకోవడం వృథా అని తెలుసుకోడానికెక్కువ రోజులు పట్టలేదు. దానితో పాటు నన్ను ప్రాణంతో సమానంగా ప్రేమించే ప్రవీణ్‌ని ప్రేమించకుండా ఉండలేనని, చిన్న చిన్న పొగడ్తలతో మురిపించలేదని అలిగి, కోపగించుకొని, నేను బాధపడి అతని బాధపెట్టి, యిద్దరి జీవితాలు నరకం చెయ్యకూడదని నిశ్చయించుకోడానికి కూడ ఎక్కువ రోజులు పట్టలేదు. మనస్సుతో చేసుకొన్న ఒప్పందంతో జీవితం సాఫీగా...

నా వైవాహిక జీవితం సాఫీగా ఉందనే కన్నా యాంత్రికంగా ఉందంటే బాగుంటుందేమో. ప్రవీణ్ పరిగెట్టే ప్రపంచానికి ప్రతినిధి. డబ్బుతో విలువకట్టే మనుషులు, స్వలాభాల కోసం చేసే స్నేహాలు. పెదవులతో ఒలకబోసే ప్రేమలు వృత్తిరీత్యా యిటువంటి సమాజంలో చిక్కుకున్న అతని సహధర్మచారిణిగా అతని స్టేటసుని మెయిన్‌టెయిన్ చెయ్యాలి. డబ్బుతో మిసెస్ ప్రవీణ్ పాత్రకి న్యాయం కూర్చడం కష్టం కాదు కాని ఒకస్త్రీగా, భార్యగా... నా ఉదాసీనతకి కారణమడిగిన విజయ్‌కి సమాధానమేమిస్తాను ? ఈ శాలువ కొన్నరోజు...

ఉదయం నుండి పడుతున్న చినుకులు తెరిపిస్తే, పిల్లల్ని రెస్ట్ హవుసులోనే వదిలి నేను, విజయ్ షాపింగుకి బయలుదేరేము. అవీ యివీ కొంటూ బట్టల షాపులో కెళ్ళేము.

"నీకు బాగుంటుంది తృప్తీ," అంటూ ఒకచీర తీసాడు.

"మూడువందల రూపాయల చీర నాకెందుకు ?" చేతిలోకి తీసికొన్న చీర ధర చూసి పెట్టేసాను

"మిసెస్ ప్రవీణ్ అనవలసిన మాటలు కావని" అన్నాడు బయటకు నడుస్తూ. కొంతదూరం వెళ్ళేక అతనే అన్నాడు, "నేనొక విషయం అడుగుతాను, మన్నేమి అనుకోకపోతే."

నేను ప్రశ్నార్థకంగా చూసాను.

"నువ్వు నీపట్ల అశ్రద్ధ ఎందుకు చూపిస్తావు ?"

"అంటే ?"

"అందరికీ కొన్నదానివి నీ చీరంటే వెనక్కెందుకు తీసావు ?"

"ఓ అదా! కాశ్మీరు శాలువ కొనుక్కుందామని"

"ఇదే కాదు. వచ్చినప్పటి నుండి

చూస్తున్నాను. ఆడవాళ్ళు సాధారణంగా చూపెట్టే ఆసక్తి వేష భాషలందు చూపెట్టవెందుకని?"

"పెద్ద వయసొచ్చాక, డిగ్నిఫయిడ్‌గా.."

"పెద్ద వయస్సా? ఎవరికి? నీ వయస్సు వాళ్ళు మా ఊర్లో... అంతెందుకు 'మా వాళ్ళు...'" ఏదో జ్ఞాపకం రావడంతో ఆగి తిరిగి అన్నాడు. "ఆ తళుకు బెళుకుల బట్టలు, అరంగుళం దళసరి మేకప్, పెదవులకి ఏవో పెయింట్... దానికంటే తక్కువ అలంకరణలో నువ్వే అందంగా ఉన్నావేమో."

అతను 'మా వాళ్ళు' అని తన భార్యనంటాడని, ఆమె గురించి చెప్పిన తరువాత కొంతసేపు మాటాడాలని కిష పడడని తెలిసిన నేను మౌనంగా అతని వెనకాతల కాశ్మీరు ఎంపోరియమ్ కెళ్ళేను. శాలువ తీసికొంటానన్నాను కనుక అతను ఎంచినది ఖరీదెక్కువైనా కొనవలసొచ్చింది.

"ఇంత ఎక్సలెంటుగా సెలక్టు చేసే భర్తని పొందిన స్త్రీ..." అతని భార్యపట్ల సబ్‌కాన్షస్‌లో పేరుకుంటున్న జెలసీ నా మాటల్లో ధ్వనించగానే అతని మొహం మలినమైంది.

"నా సెలక్షనెవరిక్కావాలి? రాళ్ళతో స్నేహంచేసి, బి. సి. నాటి కట్టడాల మధ్య తిరిగే నాకు ఈ శతాబ్దపు ఫేషన్సు తెలియవని..."

ఎంత తేడా... అతని ఎంపిక ఎవ్వరికీ అక్కరలేదు... తనచేత్తో నచ్చిన వస్తువైనా తెస్తే మురిసిపోయే నాకు ప్రవీణ్ చిన్నప్పుడో తప్ప.. అతనికి నచ్చిన విధంగా అలంకరించుకొనే అతని భార్య... వివరికోసం అలంకరించుకోవాలనే నేను... పతే సర్వస్వమనుకొనే పతివ్రత ననికాదు గాని మన కిష్టమైన వాళ్ళ మెప్పుకుంటేనే అలంకరణ కందమొస్తుందనిపిస్తుంది. 'తక్కువ అలంకరణలో నువ్వే అందంగా...' 'చీరకీ, శాలువకీ ఆశ్రయమిచ్చిన నువ్వు ఎక్కువ అందంగా...' నేను నిజంగా అందంగా ఉన్నానో లేక విజయ్ కంటికి... అతనికి ప్రత్యేకంగా కనిపించడానికి నే నేమవుతాను? ప్రశంసలకి మురిసిపోతున్నాను గాని... మళ్ళీ నవ్వొచ్చింది

"నీలో నువ్వు నవ్వుకుంటున్నావు... ఏమిటో చెప్తే నేను ఆనందిస్తాను, అఫ్ కోర్స్ పర్సనల్ కాకపోతే," విజయ్ మాటలకి వాస్తవంలో కొచ్చాను.

"పర్సనలే," పరధ్యానానికి సిగ్గుపడుతూ అన్నాను.

"ఇక్కడ కొంచెం సేపు కూర్చుందామా?" పొడిగా అన్నాడు.

లేక్ దగ్గరున్న పార్కు నిర్మానుష్యంగా ఉంది సుమారుగా. దూరంగా రెస్టారెంట్ల దీపాలు కనిపిస్తున్నాయి. వీటిమీద నుండి వస్తున్న చల్లటిగాలి, సిందూరం పోసినట్టు వెన్నెల, చంద్రుడి ధాటికి వెలవెలబోయిన నక్షత్రాలు, ఏటవాలుగా పడుకొని వాటిని లెక్కపెడుతున్న విజయ్ పెదవుల మధ్య సిగరెట్టు. ఇదే ప్రశాంత ఏకాంతంలో, ప్రకృతి ఒడిలో...కాని ఎయిర్ కండిషన్డ్ గదిలో, డన్‌లప్ పరుపు మీద పడుకొని, ఏ పుస్తకమో చదువుకుంటూ ఎదురు చూస్తే ఎప్పటికో లేటనైట్ నా దగ్గరకొచ్చే ప్రవీణ్‌కి కవులు వర్ణించే రసికత్వానికి ఎంత దూరం .. విజయ్ నా భర్తే ఉంటే ... ఛీ యిదేమిటి...పవిత్రమైన భారతదేశంలో పుట్టి పర పురుషుడిని గురించి...మనస్సుకి కళ్ళెం వెయ్యడానికి ప్రయత్నం మొదటిసారి కాదు. జాగ్రదావస్థలో ఎంతో అదుపుచేయ గలను కాని సబ్‌కాన్షస్ మైండ్ చేసే అల్లరి నెలాగ కట్టగలను? శారీరిక, మానసిక పవిత్రతను బోధించే హైందవ సంస్కృతిని జీర్ణించుకొన్న నేను భారత నారికి మాత్రం కోరికలుండవా? ప్రకృతి సహజమైన ఆకర్షణకి లోబడదా?" "తృప్తీ" ఉలిక్కిపడి విజయ్ వైపు చూశాను

తలకింద చేతులు పెట్టుకొని ఆకాశాన్ని చూస్తూనే అన్నాడు, "తృప్తీ, రేపు నువ్వు ...మీరు వెళ్ళిపోతారంటే అనుకోకుండా కలిసిన మనం యింత త్వరగా విడిపోతున్నామంటే బాధగా ఉంది. నాది విచిత్రమైన స్వభావమని, నాకి విచిత్రమైన అభిరుచులని, నాతో ఏకీభవించి, నన్ను మెచ్చుకొనే వారు, ముఖ్యంగా ఆడవాళ్ళలో ఉండరని నేను యిన్నాళ్ళూ నమ్మేను. ఇప్పుడు నీ పరిచయంతో నా ధియరీని మార్చుకోవలసి వస్తున్నాది. ఎక్కడో పుట్టి, ఎక్కడో పెరిగిన నీకూ, నాకు సామ్యమేముంది? ఉత్తర, దక్షిణాలకి చెందిన మన అభిరుచులు కలవడం, మనస్సుకి ఏ రకమైన భేదము లేదని మనస్సుకి ఈ సూత్రమే మానవ జాతిని బంధించి ఒకటి చేసిందనిపిస్తుంది. తృప్తీ ఎది పదిహేనేళ్ళ క్రితం మనం కలిసుంటే..."

"మనం ఒకరి నొకరం గుర్తించక పోదుమేమో. ఆ వ్వటికే మన కెవరు వస్తారో తెలుసుకొనే పరిపూర్ణత లెక్కడిది?"

"అంటే ఇప్పుడు మనం గుర్తించుకున్నట్టే కదా?"

అతను నావైపు తిరిగి అడిగేసరికి నెర్వసయిపోయాను. నా లోపల అతను రూపం కల్పించే సరికి, నాకు తెలియ

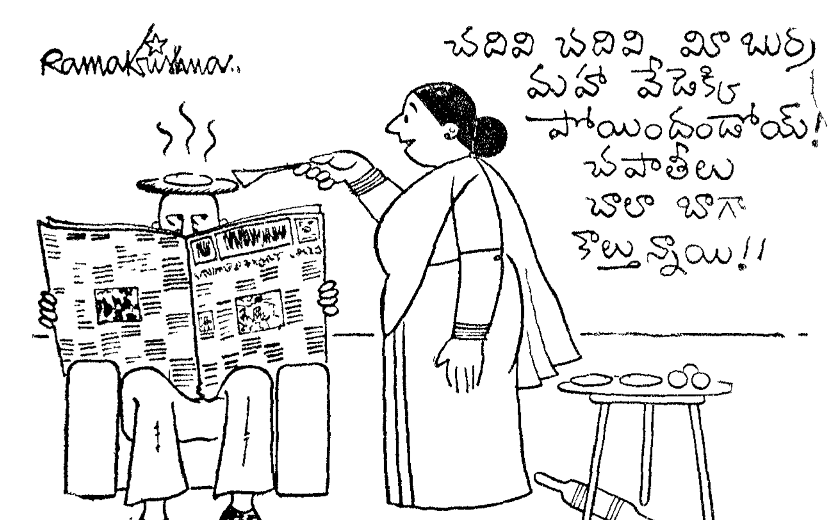

సామెతల కథలు

కరటక దమనకులు

ఎడతెగకుండా ఉన్న వంచకులనూ, మోసగాళ్ళనూ ఈ పేరుతో పిలుస్తుంటారు.

కరటకుడు, దమనకుడు, యివి రెండు జంబుకాల పేర్లు. వీరు విడిపోని స్నేహితులు. యుక్తులూ కుయుక్తులలో ప్రసిద్ధులు. ఇద్దరు మనుష్యులను కలపనూ గలరూ, విడదీయనూ గలరు. కుతంత్రాలలో సిద్ధహస్తులు. చిన్నయసూరి రచించిన పంచతంత్రములోని మిత్రభేదం కథ అంతా, వీరు చేసిన పనులూ, పన్నాగాలూ, తంత్రాలూ, కుతంత్రాలూను

వీరు మృగరాజు కొలువులో మంత్రులుగా ఉన్నారు. మృగరాజు, వీళ్ళు ఎంతచెబితే అంత. ఆ వనంలోకి కొత్తగా ఒక వృషభం వచ్చింది. ఆ వృషభం రంకెకు హడలి పోయాడు మృగరాజు. కరటక దమనకులు మృగరాజుకు ధైర్యం చెప్పి, దానికీ, వృషభానికీ మధ్య రాయబారాలు నడిపి, వారిని స్నేహితులుగా చేశాయి ఆ వృషభమూ, మృగరాజూ చాలా దగ్గర స్నేహితులయ్యారు మృగరాజు వృషభాన్ని సంప్రదించకుండా ఏ పనీ చేసేవాడుకాదు వాళ్ళిద్దరూ ఒకరిని విడిచి మరొకరు ఉండలేనంత సన్నిహితులైయ్యారు.

మృగరాజు కొలువులో, రోజు రోజుకూ వృషభం ప్రాముఖ్యత పెరిగిపోతూంది. కరటక దమనకుల ప్రాబల్యం తగ్గుతూంది.

కరటక దమనకులు దానిని సహింపలేక పోయారు. ఎలాగైనా, వారిద్దరి మధ్య విరోధాన్ని ఘటించాలనుకున్నారు. సింహం వద్దకువెళ్ళి లేనిపోని చాడీలు కల్పించి ఎద్దుపై చెప్పారు ఎద్దువద్దకెళ్ళి, సింహం దానిని చంపడానికి, అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తూందని చెప్పారు. అలా వాళ్ళిద్దరిమధ్య వైషమ్యాన్ని కల్గించారు. సింహం, ఎద్దూ, ప్రాణ స్నేహితులల్లా బద్ధవిరోధులయ్యారు. చివరకు కరటక దమనకులు సింహంతో ఎద్దుని చంపించి, పోయిన తమ ప్రాబల్యాన్ని తిరిగి సంపాదించారు. దాన్నిబట్టి తెల్సుకోవచ్చు. వాళ్ళేదైనా చేయగల సమర్థులని. ఆ కథపై వచ్చిన పలుకుబడితో అలాంటి మోసకారులను పిలుస్తుంటారు

ఆ నాడు చిన్నయసూరి నక్కలపై ఆ కథ రాశారు కాని ఈనాడు ఆ నక్కలను మించిన నరులు కోకొల్లలు

— విద్యావతి గంగాధర్

కుండానే మనస్సు విప్పి చెప్పేనని గ్రహించే సరికి మాట పెగలలేదు. మౌనం కూడా మనస్సులోని భావాలని వ్యక్తం చేస్తుందన్నాడో ప్రసిద్ధ రచయిత. కొంత సేపు తరువాత గుండెదడ సర్దుకున్నాక టాపిక్ మార్చడానికి ప్రయత్నించాను, కాని విజయ్ వదిలి పెట్టలేదు.

అతను లేచి వచ్చి నా భుజాల మీద చేతులు వేసి కళ్ళలోకి చూస్తూ, అన్నాడు, "మాట తప్పించ నక్కరలేదు, తృప్తీ...నీ మనస్సులోని అలజడిని నేను గ్రహించలేదను కున్నావా? మాటల్లోను, చేతల్లోను మనస్సుని ప్రతిబింబించకుండా జాగ్రత్త పడ్డావుగాని, ఒక విషయం మరచిపోయావు. ఏదైనా దాచడానికతి ప్రయత్నం చేస్తే అదెక్కువ స్పష్టంగా ప్రస్ఫుటమవుతుంది. ఏటొచ్చి గతంలో మనం కలియలేదు కాబట్టి ఏమి జరిగుండేదనే ప్రసక్తే లేదు. ఆ మాటటుంచి మనలాంటి వాళ్ళు కలిస్తే ఊహా లోకాల్లో విహరిస్తూ వాస్తవాన్ని మరచి పోతామని కాబోలు ఈ దూరాల్ని సృష్టిస్తాడు దేవుడు..."

నాకు 'తృప్తి' అని చక్కటి పేరుంది

అతని చొరవకి తెలబోయిన నేను, అతని చర్యకి వచ్చిన కోపాన్నణచుకొంటూ, నేర్పుగా అతని చేతుల నుండి విడిపించుకున్నాను అయితే అతని స్పర్శకి పట్టు తప్పిన మనస్సుని అదుపులో పెట్టి లేచే సరికి [illegible] పట్టింది. అతను ఎటో చూస్తూ సిగరెట్టు ముట్టించాడు.

"ఇంక వెళ్దామా?" సాధ్యమైనంత సహజంగా అన్నాను.

అతను మౌనంగా అడుగులు వేశాడు. నేను కూడా మాట్లాడకుండా అతననుసరించాను. చుట్టూ ఆవరించిన నిశ్శబ్దత విశృంఖలంగా మారి నన్ను కలవరపరుస్తున్నా నిశ్చలంగా ఉన్న నీటిని చూస్తూ మనస్సుని కట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. రెస్ట్ హౌసు దగ్గరైంది గాని అల్లకల్లోలమైన మనస్సు మాత్రం...

"నన్ను క్షమించు, తృప్తీ..." విజయ్ జాలిగా అన్నాడు.

"క్షమించడానికేముంది? జీవితాన్ని ఒకే దృక్పథంతో చూసే మన దారులు మాత్రం వేరు కాకతాళీయంగా కలిసిన మన మీ విధంగా క్షణికోద్రేకాలకి..." గొంతుక జీరపోగా నా నిగ్రహం సడలి పోయింది

"నాకూ తెలుసును, తృప్తీ... రేపటి తరువాత మనెక్కడో నేనెక్కడో... నా మాటలకి విలువలేని యింటో..."

నా మాటలు వినీ వినిపించకుండా వచ్చినా కళ్ళు మసకబారి, కాళ్ళు తడబడి, తూలి పోతుంటే విజయ్ పట్టుకున్నాడు.

"కాకతాళీయంగా ఏర్పడినా ఈ భావ బంధం క్షణికోద్రేకం కాదు, తృప్తీ... దారులు వేరైనా మనస్సులకి దూరాలు తెలియవు... నన్ను మరచి పోవుకదూ..." అతని పెదవులు అస్పష్టంగా గొణిగేయి.

రెండు నిమిషాలు అచేతనంగా ఉన్న నేను అతని బాహూబంధం తప్పించుకొన్నాను. కాని కళ్ళల్లో నిలచిన నీళ్ళు అతనికి సమాధానమిచ్చాయి.